

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik

minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A figyelmeztetés és megintés.

Irtta: Virág László csendőrszázados.

A csendőrség utasításaiban több helyen fordul elő a figyelmeztetés és megintés — mint a csendőrzőről legelőbb joga és egyúttal kötelessége — melyek egy-egy törvényes fellépésnél első sorban alkalmazandók.

Hogy a figyelmeztetés és megintés közötti különbséget kimutassuk s a kettőnek külön és nyomban egymásután való és mikor leendő alkalmazását magyarázhatassuk, figyelembe kell hogy vegyük a következőket.

Az volna az ideális állapot, ha minden állampolgár a fennálló törvényeket, ministeri- és szabályrendeleteket mind ismerné és azokat meg is tartaná, de ez úgyszólván lehetetlen.

A törvényes formák között hozott és szentesített törvények első sorban az országos törvénytárban hirdettetnek ki és a közigazgatási hatóságok dolga, hogy a törvények széles ez országban közhírré tételessenek.

A közhírrételt rendszerint írásbeli vagy szóbeli hirdetményes útján történik, s ennek daczára is meg- esik, hogy igen sok állampolgár a hozott törvényről tudomást nem szerezhet.

Az irástudatlanok az írásbeli hirdetményezést nem értik meg, hanem csak közvetve vehetnek arról tudomást, az esetleges szóbeli hirdetményezésnél (kidobolás, kikiáltásnál) pedig nem mindenki lehet jelen, ezért azután számos lehetőség létezik arra, hogy egy-egy törvényt az állampolgár akaratlanul megszeg.

Ennek daczára és különösen a büntetendő törvények szempontjából a törvény nem tudása a büntethetőség nem zárja ki, s így kötelességévé van téve az állampolgároknak, hogy a törvényeket a saját érdekükben is megismerni igyekezzenek, mert ha ezt nem teszik, akaratlanul is büntetésbe keverednek.

Épen ezen lehetőségek azután szoros kötelességévé teszik az összes közigazgatási hatóságoknak és közbiztonsági közegeknek, — így tehát a csendőrségnek is, — hogy lehetőleg minden megengedett módot és alkalmat felhasználjanak arra, hogy a törvény megismerése és alkalmazása szelvényben elterjedjen s minél kevesebbre redukálhassák azon eseteknek száma, mikor valaki a törvényt nem ismerve büntetendő cselekményt követ- het el.

Nem szabad feledni, hogy a törvénynek nem lehet

végcélja a büntetés, hanem az abban kifejezett bünté- tési nemek és módzatok csak korlátozói azon cseleke- deteknek vagy mulasztásoknak, melyek büntetendőnek minősítettek.

Minden törvény célja az, hogy az államegyetem sértetlen fennmaradását s az államegyedek egyéni sa- badságát, jólétét, biztonságát lehetőleg a tökéletességig biztosítsa s minden oly esemény, cselekmény vagy mulasztás, mely ezen célnak útjában áll, csirájában elfojtassék, illetve ha már megtörtént, a cselekmény vagy mulasztás horderejéhez képest büntetés által meg- torlattassék és a megismétlődés ezáltal megakadályoz- tassék.

A ministeri- és szabályrendeletek jogerős voltak után ugyanazon módon publikáltak az országban, illetve azon területen, melyre nézve hozattak, mint a törvé- nyek, s végcéljuk ezeknek sem lehet más, mint a törvé- nyeknek, annál is inkább, mert ezen rendeletek a jogelv és jogszokás szempontjából a fennálló törvények- kel nem ellenkezhetnek, ugyanazon tárgyban hozott törvény által pedig a létező rendelet hatályát veszti.

Minél nagyobb veszély származhat valamely törvény, vagy ministeri-, szabályrendelet áthágásából, vagy be nem tartásából, annál inkább kötelessége a közigazga- tási hatóságnak gondoskodni, hogy azok ismétetlen és ismétetlen kihirdetessenek, a végrehajtott közegek által azok betartása a legszigorúbban ellenőriztessék s az áthágások karhatalommal is megakadályoztassanak.

Így például az állategészségügyi törvény világosan kimondja, hogy azon község, melyben sertésvész fordul elő, zárlat alá veendő, s míg a zárlat tart, onnan sertést kivinni, oda ilyen felhajtani, vagy ott a sertéseket a közös legelőre kibocsájtani tilva van.

Vagy például a mezőrendőri törvény kötelességévé teszi a gyümölcsfa tulajdonosoknak, hogy a hernyók fészkeit, petéit a fákról leszedve elégetés által pusztítsák el.

Mindkét esetben a törvény be nem tartása súlyos anyagi károkat idézhet elő, de a keletkező kár, — ha a törvény kellő időben nem jut érvényre, — később helyre nem hozható.

Előbbi esetben a vész könnyen átragadhat a szom- szédos községek, az egész vármegye, vagy az egész ország sertésállományára, utóbbi esetben pedig a nagy hasznót ígérő gyümölcstermés csirájában megy tönkre.

Ezért a közigazgatási hatóság, bár a törvény vagy

rendelet az életbeléptetések szabályosan hirdetményeztetett s azokat megismerni és betartani minden állampolgárnak kötelessége, a kellő időben és akkor, mikor a keletkezhető veszélyre leginkább kilátás van, így az előbbi esetben, mikor egy gyanus megbetegedésről tudomást szerez, utóbbi esetben pedig február hó eleje táján, a törvényt újból és újból ismerteti s az óvintézkedésekre a lakosságot kioktatja s ha szükségesnek mutatkozik az előjáróságot vagy csendőrsöket nem csak az ellenőrzésre, de a végrehajtásra is utasítja, illetve fölhívja, miáltal úgyszólván kizáratik az eshetőség, hogy valaki a törvény vagy rendelet áthágása után jogosan védekezhesen azzal, hogy a törvényt vagy rendeletet nem tudta, illetve hogy valaki oly büntetendő cselekményért vagy mulasztásért büntetessék meg, melyet nem tudatosan követett el.

Az ilyen intézkedések, valamint a törvény és rendeletek első hirdetményezései is figyelmeztetéseknek nevezhetők.

Látni lehet ebből, hogy a figyelmeztetésnek nem akkor van helye, mikor a büntetendő cselekmény már elkövetett, hanem akkor, mikor oly cselekmény vagy mulasztás elkövetésének lehetőségéről van szó, mely magában még büntetendő cselekményt nem képez, de abból akár az ember életére, akár a vagyonra, vagy az államegyetemre kár vagy veszély báramolhat, vagy mikor a kihágás ismérveit magában foglaló cselekmény vagy mulasztás *nem tudatosan* követett el.

A mi áll a közigazgatási hatóságokra, ugyanaz áll a közbiztonsági közegekre, tehát a csendőrszolgákra is.

A csendőrségi szervezeti utasítás 1. §-a oly szépen szabja meg a csendőrség feladatát, hogy a ki azt tudja és megérti, tisztában van vele, hogy a csendőrség munkálkodásának végcélja nem lehet az, hogy minél több törvénysértőt huzozzon az illetékes hatóság vagy bíróság elé *büntetés végett*, hanem az, hogy közelbélés a törvények és rendeletek betartása fölötti állandó és igen éber őrködés mellett olyan állapot teremtessek, melyben minél kevesebb törvénysértés fordulhasson elő és végeredményében elősegíthessék azon célt, mely a fennebb érintett módon kifejezésre jut a törvények- és rendeletekben.

A csendőrség egyik legszebb hivatása a törvény megismertetésének előmozdítása.

Bár a csendőrség arra nincsen hivatva, hogy a lakosságot maga köré gyűjtse és azokat a törvényekre, rendeletekre oktassa, mégis *közvetve* igen is van alkalma, s ez kötelessége is, hogy a törvényismeret terjessze s ezáltal saját munkálkodását is elősegítse.

Erre szolgálnak az általa adandó felvilágosítások és figyelmeztetések.

Ha a csendőrszolgák valamely községben egyazon mulasztásnak nyomait észleli általában, például a községet átszelő utakon majdnem minden ház előtt nagyobb gerendákat, kőrákosokat talál, melyek a szabad közlekedést korlátozzák és éjjel veszélyt okozhatnak, vagy ha

a trágya hónapokon át a telkeken összegyűlve hagyott vagy február hóban a gyümölcsfákat még sehol nem hernyózták volna le, vagy különösen nyári hónapokban sehol sem tapasztalja, hogy a tüztöltést elősegítő eszközök készletben tartatnának, hiba volna, ha nyakra-főre, úgyszólván az egész község lakosait feljelentené, hanem ilyenkor kötelessége a községi előjáróságot *figyelmeztetni*, hogy a törvény vagy rendelet értelmében intézkedjék a közhírtétellel, azaz a törvény vagy rendelet megismertetése iránt és gondoskodjék, hogy a mulasztások vagy törvényellenes cselekedetekből eredt kár helyrehozassék vagy az eredhető veszélynek eleje vételessék, mert az állapotból az látszik, hogy a törvény (rendelet) vonatkozó rendelkezései a lakosság előtt ismeretlenek, vagy már feledésbe mentek. Ha pedig, különösen kisebb községekben, hol jegyző nem lakik, a csendőrszolgák azt észlelné, hogy maga a bíró sem ismeri a kérdésben forgó törvényt vagy rendeletet, világosítsa fel őt és nyomban *figyelmeztesse*, hogy a törvénynek (rendeletnek) érvényt szerezzen.

Ha ezek után azt észlelné, hogy a figyelmeztetésnek semmi eredménye nincs, kötelessége megállapítani, hogy ki az oka annak, hogy a mulasztás helyrehozva nem lett. Két eset lehetséges csak: vagy a községi előjáróság nem intézkedett, vagy a lakosság nem hajlott meg az előjáróság intézkedései előtt. Előbbi esetben, mert a mulasztás a törvény ismerete mellett, tehát *tudva* történt, a községi előjáróságot újból figyelmezteti azzal, hogy ha azonnal nem intézkedik, feljelentetik; a másik esetben pedig, mert nyilvánvaló, hogy a községi előjáróság a helyi rendszert illetőleg tehetetlen, az előjáróság mellé áll s mint karhatalom segítkezik, minden egyes házban, hol mulasztás észlelhető a mulasztót vagy kihágót *figyelmezteteti*, hogy ha a mulasztás helyre nem hozatik záros határidő alatt, feljelentetik.

Ez a megintés.

(Vége köv.)

A sport és a csendőrség.

Irta: Hein György számvivő-fiszthelyettes.

VI.

A korlát.

A tornaútasításban foglalt korlátygyakorlatok oly tárgyilagosan vannak leírva, hogy azok mikénti végrehajtása iránt kételyek nem támadhatnak. Egyszerű, könnyen keresztül vithető gyakorlatok, a melyek nemcsak a kar izmait fejlesztik, hanem a testi ügyesség öregbítését is nyilvánosan befolyásolják.

Általában csak azt akarom megjegyezni, hogy a lendítési gyakorlatok keresztülvitelénél, továbbá az «áthengeredés»-nél mindig arra fektessük a fősúlyt, hogy a kezek erősen fogják meg a karfákat és előbb el engedjük a korlátot, míg s test egyensúlya helyre nem állott.

Az előre lendülésnél a derek a mozgást felütően

megtöri, a lendítést tehát kizárólag a lábak folytatják; az előrelendülésnek a derekkal is való keresztülvitele nagyon nehéz és sok gyakorlatot igényel; ép azért az csak kiválón jó tornászok által gyakorlandó.

Az előre hengeredésnél a kezek mindaddig nem engedik el a karfákat, míg a test sulya előre nem vonja a törzset; a karfák elengedése és újbóli megfogása azonban csak pillanati műve s a hengeredés megtörténte után vagy „felkarfüggés”-be, vagy pedig „támasz”-ba megyünk át.

Míg az előre hengeredésnél a támaszba való átmenet több gyakorlatot igényel, addig a hátra hengeredésnél a „támasz”-ba való átmenetel semmiféle nehézségbe nem ütközik. Ezen gyakorlatok mindaddig folytatandók, míg a csendőr azokat „tökéletesen” el nem sajátította, csak azután vehető elő a „hengeredés hátra lendítéssel”.

A vállak ilyenkor csak ép egy pillanatig érik a karfákat s a test egész kinyújtott állapotban, homoruan tartott derékkal veti át magát. Keresztülvitele a következő módon történik: A csendőr kinyújtott karokkal erős lendülettel hátraveti lábait; mikor a pillanatnyi nyugvópontot elérte, karjait behátrá, hajlott támaszba megy át s a lendületet meg nem törve, abban a pillanatban, a mikor az előrelendület keresztülvitetett, kezeit elengedi, derekát erősen homorítja s a karfákat vállai mögött újból megragadva, magas támaszba tolja fel magát. E gyakorlat azután megszakítás nélkül egymás után többször is keresztülvihető. A segédkező arra figyeljen, hogy a tornászó az átvétődésnél a korlát közé ne csusszék, mely célból tanácsos annak hátát, illetőleg vállait az átfordulás pillanatában mindkét kézzel alátámasztani.

Ugyanezen gyakorlat előre is keresztülvihető. A lendület azonban a lábak leeresztése által feltétlenül megtörendő s az átvétődés után csak az 57. ábrában bemutatott felkar függésbe fogunk átmenni. A homoruan tartott derékkal való átvetés már a cirkuszi mutatványok között is a ritkaságok közé tartozik, annak gyakorlása tehát bennünket nem érdekel.

A „mászás”, mely bár szintén fontos tényezője a tornának, a csendőrségnél aránylag ritkán fordul elő, így tehát annak magyarázatába nem bocsátkozom. Vannak esetek, a mikor a csendőrnek erre is szüksége lehet, de ép azért, mert csak nagyon ritkán fordulnak elő, elég csak annyit megjegyezni, hogy a csendőr a mászáznál főleg a karokkal dolgozzék s lábait csak erős támasztékul s a test utántolására használja. Az egész mászás tulajdonképpen nem más, mint a testnek függő helyzetből való folytatódó felhúzása, a lábak erős alátámasztása a mászást csak lényegesen megkönnyíti.

Sokkal fontosabb a csendőrnek a „lebegőfő”-n való átmenése.

Tudjuk jól, hogy a hegyes vidéken egy hegyi patak, vagy szakadék felett igen gyakran csak egy kidőntött faderék van átdobva s a lakók ezen mennek át, amit persze a csendőr sem kerülhet el. A fatörzs gömbölyű,

némelykor még görbe is, s így nem lehet azt a tornautasításban említett lebegő fához hasonlítani, a melyet szakavatott kezek tettek a tornászásra alkalmassá.

Aki már egyszer megkísérelte az ily fabúrún való átmenést, az tudni fogja, hogy az főleg akkor, a midőn alatta a hegyi patak árja rohan, nem oly egyszerű dolog, mint a hogy azt az első pillanatra gondolnók. A felszerelt csendőr ugyanis nem mozoghat oly könnyen, mint az, a ki kényelmes öltözetben könnyedén átsétál rajta. A csendőr lábán csizma, vagy cipő van, a falusi emberen pedig — ha nincs meztőláb — bocskor, vagy papucs, s így már emiatt is a csendőr fölött előnyben van.

Ha a csendőr ily „hid”-on még nem járt, akkor először nem is igen lesz bátorsága átmenni, mert szédül és fél a belesétől. Ilyenkor azon csendőr, a ki ilyen akadályokon már gyakrabban áthaladt, először átmegy rajta s újból visszajön s meg fogja magyarázni társainak az átkelés módjait. Az ily akadályon való átmenésnek különféle módjai vannak, ugyint: nyeregülésben átsusznai, átmenni rajta egymás elébe váltott lábakkal, vagy pedig oldalt, apró csúszó lépésben, a bal lábat a jobb után huzva stb.

A nyeregülésben való átsuszás csak oly egyének által alkalmaztassék, a kiknél a mélység, vagy a rohanó ár szédülést okoz s ily alkalmakkor persze a fegyver, esetleg az egész szerelvény a másik csendőr által vitetik át a tulsó partra. Egyik módja az átmenésnek az is, a mikor az elől menő csendőr hátra nyújtja a másiknak puskáját s így mintegy átveti. Legezteszerűbb azonban oldalrást, apró lépésekkel, egyik lábat a másik után téve átmenni, miközben a puskát két kézre fogva, azt vízszintesen tartjuk, miáltal testünk egyensúlyozzuk.

Egy csendőrszázados beszélt el nekem, hogy annak idején, mikor még mint hadapród portyázott, egy csendőre nem mert átmenni az ily faderékon, a patakbán derékig érő víz folyt s a csendőr inkább kész lett volna a vízen átgázolni, mintsem az átmenetelt megkockáztatni. Sok rábeszélés után a csendőr végre megfogta a neki oda tartott fegyvert, s a mikor már a közepén voltak, elvesztette az egyensúlyt s ők mind a ketten bele estek a patakba. Az első kísérlet tehát rosszul sikerült, de a százados nem veszté el türelmét; újból megkísérelték az átkelést s az a kelletlen fürdő után sikerült is.

A csendőr ettől kezdve bátran ment át akármilyen keskeny pallón.

Ez a példa legjobban bizonyítja azt, hogy az esetleges balsiker által nem szabad elkedvetlenednünk, ellenkezőleg, ez serkentés bennünket a megheiusult kísérlet újbóli többszöri megismétlésére s meg lehetünk győződve arról, hogy fáradságunkat siker koronázza.

A „harcszerű tornászás”, magasabb akadályok vétele, szintén ritkán fordul elő a csendőr szolgálataban; a járőr amúgy is rendszerint 2 főből áll s így egy 2—3 méteres fal átmászása egyesült erővel könnyen sikerül.

A sport egyik nagyon elterjedt ága a

Kerékpározás.

A kerékpározás a hetvenes években kezdett Magyarországon tér hódítani. A kerékpár sok átalakuláson és javításon ment át, míg a mai elegáns, könnyű alakját kapta meg. Eleinte, a mikor a kerékpárt csak nagy anyagi áldozatok árán lehetett megszerezni, a kerékpározás kizárólag csak sport volt; a mikor azonban a concurrentia folytán a kerékpár ára mindinkább leszállott, kezdett mindinkább tér is hódítani, és szállítóeszközzé válni s ily minőségben könnyű kezelése és gyorsasága révén általánosan használatba jött.

Minden kisebb városban is látunk postásokat, táviratkezelőket, kereskedelmi alkalmazottakat, szóval oly egyéneknek, kiknek érdekük, vagy kötelességük egy távolabb eső ponton és gyorsan, haladék nélkül megjelenni, kerékpáron haladni, jöllehet ma már — főleg a fővárosban — a kerékpárt jóformán kizsorította az automobil, mely gyorsaságánál és szállítóképességénél fogva, de kényelem tekintetében is, messze túlszárnyalja az immár ósdiának, kényelmetlennek és lassúnak degradált kerékpárt. Pár évtized mulva talán az automobil is erre a sorsra fog jutni.

A járásořmesteri utasítás megengedi a járásparancsnokoknak, hogy kiszállások, szemleutak alkalmával kerékpárt is vehetnek igénybe. Mindenesetre fontos okok készítették a vezető köröket ezen kedvezmény megadására és ezzel lehetővé tették azt, hogy a járásparancsnok adott esetekben egy vész színhelyén gyorsan megjelenjen, még kellő időben intézkedéseit megtehesse.

Mindenesetre nagy hátránya a kerékpárnak, hogy csak jó országutakon használható, de ezen bajon mi segíteni nem tudunk. A kerékpározás oly egyszerű, hogy annak megtanulására egy fél év elegendő, mert nem áll másból, mint az egysúly megtartásából.

Nagyon könnyen megtanulunk kerékpározni, ha a gépet egy szelíd lejtőről lefelé engedtetjük, mert akkor a gép megindulására gondunk nincs.

A gép kormányrudját megfogjuk, bal lábunkkal a hátulsó kerék fellepő rudjára állunk, a jobb lábbal magunkat előlökjük, s anélkül, hogy az ülésre ereszkednénk, előre hajított derékkal állunk a hátsó keréken, vigyázva arra, hogy lábunk hegye a küllőket ne érintse.

Az egysúlyt nagyon könnyen megtarthatjuk, ha nyugodtan állva, a kormányrudat mindig arra az oldalra fordítjuk, a melyre a kerékpár dőlni akar. A test sulya természetesen most is, akkor is, ha már ülni tudunk, a hátulsó keréken van. A kormányrudat könnyen kell kezelnünk. Az egysúlyt álló helyzetben néhány-szori gyakorlat után már meg tudjuk tartani, a jobb lábat a pedálra téve, lassan az ülésre ereszkedünk le s bal lábunkkal a másik pedált is megkapva, a gépet előre hajtjuk. Többszöri gyakorlat után már az ülésben is meg fogjuk az egysúlyt tartani.

Vigyázzunk azonban, hogy a kerékpározásnál tulsá-

gokba ne menjünk, mert a túlterhelés által könnyen szívbajt kaphatunk. Elég gyorsaságot fejtünk ki, ha szép sik uton egy kilométernyi utat 5—6 percz alatt teszünk meg, mert ez esetben is előbb érünk célzt, mintha kocsin mennénk.

Szükségesnek tartom szólni egyes elővigyázati rendszabályokról, a melyeknek figyelembevételé által sok bajt és szerencsétlenséget hátrítunk el.

A kerékpáros figyelem mindig a gépen és az uton legyen, és egyenletes tempóban haladjon.

Az országutak mellett majd mindenütt vannak jól kijárt gyalogösvények; lehetőleg csak ezeken haladjunk, miáltal megkíméljük a gépet és főleg a kerekek gummiabroncsait a rongálódástól. Ha csak lehetséges, kerüljük ki az elszórtan fekvő éles kövecseket. Az első kerék gummija keményre legyen felfújtva, miáltal el fogjuk érni azt, hogy az első kerék az utba eső kövecsekről leugrik s azokat a hátsó kerék elkerüli. A hátsó kerék gummija lazábban legyen felfújtva, mert ez által a kerék nem ráz annyira s ha erős napon megyünk, a gummiabroncs elpattanásának vesszük elejét. Ha leszálltunk a kerékpárról, úgy zárjuk azt el, és az előbb említett ok miatt (a gummi repedés elkerülése miatt) állítsuk árnýékba. Nagy emelkedéseknél tanácsos mindaddig, míg a kerékpáros a kellő gyakorlatot el nem érte, leszállani s az emelkedés hátra levő részét felváltva gyalog tenni meg. Erős lejtőnek lefelé nemcsak a fékkel, hanem a lábakkal is ellennyomást fejtünk ki addig, a míg az csak lehetséges. Ha érezzük azt, hogy a gép minden erőlködésünk ellenére is kezd robanni, úgy még idejekorán a kormányrud egyidejűlegesen elengedése mellett hátrafelé nyomjuk le s a kerékpárt az ülésnél megagadva, lehetőleg állítsuk meg. A lábakat erős lejtőnek lefelé a pedalokról levenni s a gépet szabadon futni engedni semmi körülmények között sem szabad, mert halálra kimeneteli esésnek tehetjük ki magunkat. A szembejövő embereket, vagy kocsikat lassított menetben kerüljük ki; ha a lovak kezdenek nyugtalanodni, szálljunk le a gépről s várjuk meg, a míg a koci mellettünk elhaladt.

Ha előtünk haladó-embert, vagy kocsit akarunk elkerülni, már messziről csengessünk s ha közel érkeztünk, lassítsuk a menetet s úgy kerüljük ki.

Nem lehet az összes előfordulható eseteket elősorolni, s itt csak újból fel akarom hívni a kerékpárosok figyelmét arra, hogy minden körülmények között óvatosak s körültekintőek legyenek s akkor sem a maguk, sem embertársaik testi épségét veszélyeztetni nem fogják.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A személyismeret haszna.

Irta: Máthé Miklós törzsořmester.

Ha valamely ismeretlen, akár csendőregény is, először találkozott és beszédbe ereszkedett Somogyi Sándor

A két összeközlő vonat roncsai Budapest-kitérőnél.
Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

bátyákkal, a megfontolt beszédmojor, a megnyerő külső, a nyílttekintetű szemek s a hófehér haj határozottan azt a benyomást keltette benne, hogy egy becsületben megőszült, módos alföldi gazdával áll szemben, a kinek káromló vagy erköletelen szó soha el nem hagyta ajkát, a ki a másét soha nem kívánta és nem is bántotta; szóval, hogy teljes tisztelőben töltötte el az öreg azt a 64 évet, melyet — mint szokták mondani — már háta megett hagyott.

A látszat gyakran csal! tartja a közmondás. De igaz is. Mert Somogyi bátyánk — a »tolvaj-becsületől« eltekintve — soha becsületes ember nem volt. Tán még születni is tolvajnak született. Csizlódottságát, a megnyerő beszédmodort s a tisztaság iránti hajlamot, mind a fegyházban sajátította el az öreg, mert — a mi még kimondani is sok — 64 életéből 32-tőt töltött, a változatosság kedvéért, hol a váci fegyházban, hol a szegedi csillagbörtönben. Hogy ezenfelül, fiatal korában, még a fegyházak előtt, hányszor volt olyan apró-cseprő dolgokért, csak betegig és hónapokig tartó fogházzal és börtönnel büntetve, azt — mint állította — maga sem tudja megmondani.

Ezekről nem is szeretett beszélni az öreg. Mert hát egy fegyházviselt ember tart annyit a nehezen megszerzett tekintélyére, hogy holmi régi kapezotolvajlások elbeszélésével és emlegetésével nem homályosítja el dicső jelenét.

Büszke is volt az öreg a zár alatt töltött 32 évre. De különösen arra, hogy egyetlen védője se hozta védelmére, hogy kleptomániában szenved. Pedig jogosan ráfoghatta, sőt be is bizonyíthatta volna, mert volt rá adat elég. Egyszer öt évi fegyház kitöltése után Vácra hazatérőben, hogy ismerőseinek egy kis ajándékot vigyen, négy ökröt hajtott el a czeplédi határból, másszor pedig a szegedi csillagbörtönből szabadulva, a szegedi polgármester tanyájáról egy pár szép csikót vitt el emlékül.

Igaz, hogy mindezekért s talán majdnem minden tetteért megszenvedett, mert szerencsétlenségére mindig rajta vesztett; de hát ezt csak az öreg állította; mások azt mondták, hogy a benn nem töltött 32 évet sem töltötte az öreg tetlenül.

Az 1898-ik évben, öt évi jól megérdemelt fegyház után, a tázlári örskörlettel szerencsétlenné az öreg, a mennyiben az egyik szanki pusztai lakos rokonához jött »nyaralni«. Ez a rokon is ismert egyéniség volt, csak félvével előbb jött haza másfél évi börtön letöltéséből.

Már nyugalomba vonulásról gondolkozott az öreg Somogyi, de valószínűleg csupán szórakozásból és hogy rokonát is oktassa, el-elszánta magát egy-egy kirándulásra.

Az öregnek egy ilyen kirándulása után, a tázlári örs egyik járőre azzal a jelentéssel vonult be, hogy Vadkerten az előző éjjel, két helyen ismeretlen tettesek betörték s a mit csak találtak, ruhaneműt, ennivalót, szerszámokat és baromfiakat kocsira rakva, elvitték.

Nyomozásuk sikertelen.

Éppen ekkor vonult be a tázlári örsre néhai Abbai János csendőr a halasi örsről áthelyezve. Kapvakapott az alkalmon, hogy a nyomozást átvehesse. Át is vette s már másnap nyomozni indult.

Vadkerten, a tett színhelyén s egy pár gyanus egyénél megfordulva, rájött, hogy a tetteseket nem itt, hanem a tázlári és szanki pusztákban kell keresnie. Ugynevezett arra vezető nyomokat vagy más jeleket nem talált ugyan, de nem is kellett, mert volt neki két jegyzéke (notesza), többet mondott és több eredményt biztosított az a nyomoknál és jeleknél, de csak neki; másra nézve a titkok könyve volt az. Arról még akkor sem Abbainak, sem az örsnek nem volt tudomása, hogy a különben halasi illetőségű és lakos Somogyi a szanki pusztán lakik.

A tázlári pusztá ártortyázása se járt eredménnyel. Hátra volt tehát még Szank.

Ezen pusztá nyárás, homokos buczkái között haladva, egy embert pillantott meg Abbai, a fák alatt a hűvösön heverészve. Arrafelé tartott azonnal. Az ember, kiblen közeledés után Somogyit ismerte fel Abbai, a járőr láttára felkászolódt s kalapját megbillentve, köszönés-félet mormogott.

— Hát kendet hogy hívják s mit keres itt? — szólott rá Abbai erőyes hangon. Szerette ha erőyesnek tartották.

— Hiszen mi régi ismerősök vagyunk, Abonyi ur! Hát már elfelejtette a Somogyi bácsit? — szól a megszólított éretlettel kedélyes hangon.

— Pedig beh sokszor találkoztunk, de már látom maga is öregszik! — folytatta a szót tovább.

Talán egész nap is elbeszél volna, ha Abbai még erőyesebben rá nem szól, hogy csak a kérdésre feleljen, meg hogy ő sohasem látta s nem is tudja kiesoda stb. Erre aztán megemelte magát az öreg Somogyi s elmondta, hogy két hónap előtt jött haza Vácra, de mivel Halason nem szívesen fogadták, hát kijött ide a sógorához, H. Nagy Józsefhez s azóta itt lakik — a partoldalon levő vittilylő mutatva — ebben a bogárhát kunyhóban. S hozzátette még, hogy a sógora feleségestől együtt reggel óta kocsiával távol van, de nemsokára jönnek.

— Hát aztán a vadkerti betöréseket ezzel követték kendek el? — kérdezte Abbai a szokott erőyeséggel.

— Ugyan mit tételez fel rólam Abonyi ur! — méltatlankodott a vén Somogyi: — öreg vagyok már én az ilyenekhez! Fiataloknak való az! Meg aztán tudhatja jól, hogy nem is foglalkoztam én ilyenekkel!

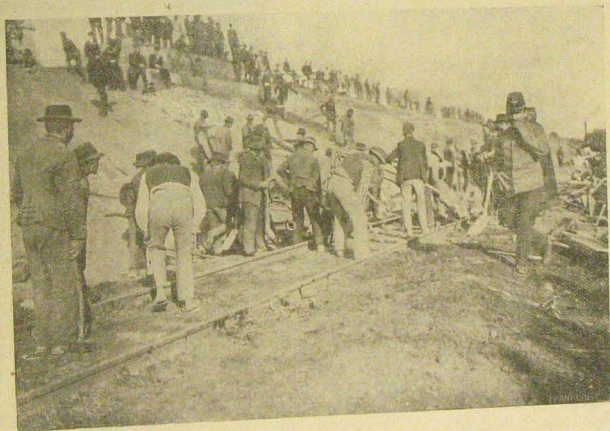
— No! azért csak tekintsük meg ezt a bogárhátú lakosztályt! — vágott közbe Abbai s azzal leszállt lováról s a kunyhóba ment, Somogyi követte.

Nem kellett soká keresni, meglelt minden. Az ágyból, ládából s a föld alól előkerült az összes lopott holmi, a lopott libák egyrésze pedig a közeli laponson volt.

A vén Somogyi csak nézte a műveletet s el nem

A tehervonat mozdonya.

A pálya helyreigazítása.
Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

tudta gondolni, hogy miként kerültek azok a holmik oda, hogy ő észre nem vette.

Közben hazérkezett a sógora is az asszonnyal. Ez már nem kímélte az öreget, hanem egyenesen ráfogta, hogy csak az hozhatta oda, más nem, de ő sem tudja mikor.

— Részeg vagy te, sógor, bolondokat beszélsz! — vágott vissza a vén Somogyi fegmatikusan, — bizonyosan ti hoztátok a feleségeddel, míg aludtam s most ráam akarod fogni.

Végre is az asszony szólt közbe és kijelentette, hogy a két férfi követte el a betörést s ők hoztak oda mindent. De a férfiak ennek daczára is megmaradtak állításaik mellett. Abbai tehát jónak látta az egész családot letartóztatni. Kocsira rakatta velök a bűnjeleket s velök együtt átadta a kiskörösi kir. járásbírósnak.

Itt se sokáig maradtak, mert kiütdödött, hogy mintegy két héttel előbb, a vén Somogyi és sógora a kecskeméti határban «véletlenül» egy tinót találtak s emiatt a kecskeméti kir. törvényszéknél már feljelentés alatt állanak. Illetékességi szempontból tehát a kecskeméti kir. ügyészséghez kísértettek és az ottani kir. törvényszék, a legvégsőig tartó konok tagadásuk daczára, a vén Somogyit három és fél évi, sógorát pedig két és fél év fegyházra ítélte, — mint Somogyi mondta: őt egészen ártatlanul.

Bajtársak, igyekezzetek személyismeretet szerezni!

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Elveszett kincsek.

A tudomány határozottan küzd ama tantétel mellett, hogy a világegyetemben a mi egyszer volt, az többé nem vesztet el. Kisebb-nagyobb mértékben minden a változás járma alatt nyög, de a mi egyszer létezett, habár más alakban, de mégis folytatja létét. A változások előidézésében nagy szerepet a tűz játszik. Azoka a parányi, kegyetlen szikrák sok értekes és érdekes tárgyat tettek már föl- ismeretellenekké. A rozsdá, penész szintén vád alá jöhet. A tudatlan vad népek kiemeltelen rombolása is sok művészi tárgyat pusztított el. Mindamellett vannak oly tárgyak is, melyek hősileg küzdenek tűz, rozsdá, penész ellen s az idő századokon keresztül hiába marta, erősen tartják magokat. És mégis hány oly kincs veszett el, melyekről a történelem lapjain részletességre kiterjedő leírást olvashatunk. Eltűntek, elzúllottak, mint Pusztaszer romjai, mint dicső Mátyásunk korvinái. Abból alig néhány tégla, bebűl alig egy pár darab hirdeti nemzetünk nagyságát.

Vannak ezenkívül a romlással daczoló olyan tárgyak is, mint p. o. a vert pénz, drágakövek, melyek, ha változáson mentek is keresztül, de valahol más alakban elő kellene kerülőik. Ábrahám idejétől a középkorig vert arany- és ezüstpénz óriási tömegben járt kézről-kézre. Hová lettek a siklusok, a római talentomok. Egy-egy példánya a hirneves múzeumokban. A millióból alig néhány darab!

Sok oly értékes kincs van, mely még sincsen, — léte-

zik is, még sem létezik. Hol lehet a zsidótemplom hétékarú gyertyatartója, mely Titus római császár oszlopán, mint diadaljelvény ragyogott. Azt mondják, hogy a Milvianhidről a Tiber hullámai közé dobták, de még senkinek sem jutott eszébe, hogy azért a Tiber hullámai, vagyis a folyam fenekét átkutassák. Hol van az aranykoporsó, mely Attila és Árpád tetemeit zárja magába. Talán a rege ködbe borult világában? Keresik a sírokat, mind hiában. Ha léteznek is valahol, reánk nézve, fájdalom, elveszték.

S mily értékes és drága könyveket emésztett meg a tűz pusztított el, vad, értelmetlen csorda. Barionius állítása szerint 423-ban Kr. e. mintegy kétszázezer kézíratos könyv veszett oda Alexandria elpusztítása alkalmával. A mit a tűzvész meghagyott, Kleopatra a Serapis templom könyvtárába helyezte el, de ez is mind elveszett.

Tagadhatatlan, hogy sok szobrot mentettünk meg az ó-korból, de jól rejtőzhetik p. o. Praxitelesnek pártalan remekműve, a gnidiai Venus, melybe egy ifjú annyira bele-szeretett, hogy szerelme örüllté tette. A hetven lábnyi magas rhodusi kolosszus, Chares mesterműve, hatvanhat évig állott büszkén, mikor a földindulás romokba döntötte. A napnak lévén szentelve, anyagát is szentnek tartották. Ott volt a rom egészen a török hódítás idejéig, ekkor aztán kilencszáz tevé hordta el onnan. Hová? ki tudja még csak sejteti is. Néro aranypalotájában, a Kolosszeum szomszédságában emelkedett a császár százhusz lábnyi magas szobra. Azt mondják, hogy e roppant szobornak még most is megvolna egyik keze Rómában.

Mikor Isauri Leo Konstantinápolyban Konstantin könyvtárát elégette, ugyanakkor pusztult volna el egy százhusz lábnyi sárkány is, melynek belső részeire aranybűtökkel volt főlvsve az egész Iliász és Odüsszeia.

A rabbik állítása szerint Mózes vesszejét Ádám faragta a paradicsomban, úgy jött az át nemzedékről nemzedékre, Noé Semnek hagyományozta, majd Ábrahám birtokába került, Izsak Jákóbnak adta, ki aztán egyiptomi tartózkodása alatt e vesszővel Józsefet boldogította s később Mózes tulajdonává lett. A hagyomány aztán sem erről, sem a törvény tábláiról nem tud semmit sem. A frigy-ládáról azt említi hagyományoszerűleg, hogy mikor Nabugodenezár a templomot szétrombolta, Jeremiás próféta úgy ezt, mint a törvény ládáját egyből szentelt tárggyakkal együtt a sínai hegy valamelyik barlangjába rejtette volna el, honnan a talmudisták hite szerint egyszer majd csak előkerülnek. A köből vagott törvénytáblákhoz meg is kell lenniök valahol. De hát hol keressék azt Izrael törzsenek fiait? Erről a talmud is mélyen hallgat. Csak Mózes könyvében olvassuk részletesen az onixkövű boglár, melyre az Izrael fiainak nevei fel voltak véve, úgy szintén az itéletnek Hózsensjét, melybe sardonix, topáz, karbunkulus, smaragd, zafir, jaspis, akhát, ametist drágakövek csillogtak. A főpap eme díszletéből nem maradt fenn egyetlen példány sem, pedig nem tűnhetek el végképen, aránylag régibb korból tudunk felmutatni gyűrűket, pecsétet, drágaköveket. S íme ezen annyira becses ereklyék eltűntek, holott ezekhez Izrael fiait szent kegyelet csatolta. Hová lett Salamon pecsétgyűrűje, melyről a talmud oly csodadolgokat regél? A zsidók hagyományá szerint ez a gyűrű megköthetőtte vagy szabadon eresztötte a rossz szellemeket. Tulajdonosa megérthette a madarak s négy lábú állatok beszédét. Uzziás pecsétnyomját megtalálták Jeruzsálem romjai között, de Salamon gyűrűjét hiába keresik. Mikor Spanyolország utolsó góth királyát a szaracénok küzték, a krónikások állítása szerint e király egy darabából álló smaragdasztalt vitt volna magával, de pár év múlva az asztalról, e világhírű kincsről

Vonat-roncsok.

hallgat a történelem, pedig hogy azelőtt létezett, okmányok tanúsítják.

Myncidesz nevű görög művész elefántesontból faragott egy kocsit négy lóval. Az egész mesterművet egy légy befedezhette szárnyaival. Ehhez hasonló volt az a hajó, melyet egy angol készített. Magától járt az asztalon s ha szerkezetét fölhúzták, a fedélzetten egy nő fuvolázott. Mindkét mestermű elveszett. Nothingerus ezerhatszáz csészét esztorgályozott elefántesontból s ez mind elfért egy borsszem kivájt üregében. Ötödik Pál római pápa a csészéket nagyító üvegen keresztül számolta meg. Ferrarina jezsuita huszonöt fa agyút készített. Ezeket a kincseket egy Marolus Simon nevű egyén szerezte meg rop-pant árért s nagyon büszke is volt rá, de hogy hová tette aztán, arról mit sem tudunk, mert még akkor a régiségtáraknak hírok hamvak sem volt.

Hát az a réz-teke, melyet Gottorban mutogattak, hová lett? Tizenhat láb átmérője volt. Tizen ültek benne kényelmesen és szemlélhették az égi testek körforgását. Hová lett az a csodás műtani sas, melyet nürnbergi Regiomontanus állított elő, az a sas, mely Miksa császár közeledtére mindig előrepuhult, meghajította szárnyait s aztán ismét a kapu párkányára ült. Ugyane művész készített vasból egy legyet, mely egy ideig a szobában szállingózott, aztán kicsiny szárnyait összehúzta, a művész vállára telepedett le. Mind a sas, mind a légy elrohult a feledés sűrű ködében s azt hinnők, hogy ez is csak mese, holott mint történelmi tény említettik.

Gremiburgius szobrász pedig egy oly szobrot készített, mely valami szerkezet segélyével tisztán adta ki az egyes szötagokat. Ki tudná előszámlálni az így nyomavesztett értékes kincseket. Rafaél több kötetnyi költeményt írt, harminczhárom éves korában elhalván, műveit Guido Réní, az ő kedves tanítványa s barátja vette át, ez pedig

azokat Bologna városának hagyományozta. Egyszer csak az értékes kincs, mintha szétfoszló köd lett volna, szórén-lában eltűnt. Rafaél fenmaradt jegyzőkönyveiben saját-kezűleg írt verseiből maradt az utókorra némivázlatos töre-dék, de mit nem adhatnánk, ha összes műveit bírhatnók!

Leghornban volt a régebbi időben egy óra, mely úgy volt készítve, hogy minden óraütéskor néhány pásztor lépett ki, egy pár fuvolázott, a többi pedig tánczott. Az utasok gyönyörködve szemléltek, de nyoma most már csakis a város jegyzőkönyveiben van. Hol lehet az az égi-teke, melyet Ferdinánd császár küldött Szolimán császár-nak ajándékol. Paulus Jovius tudósítása szerint alig bírta azt el tizenhat szalas legény. Az égitestek járását hibátlanul mutató. E kincset a török múzeumokban nem láthatni. Elenyészett.

Vannak tudósok, akik azt állítják, hogy ez elveszett kincsek közül nem egy rejtetik maiglan is holmi keleti zsarnokok titkos termeiben. Meddig kellett nekünk is várakoznunk, hogy például néhány korvina a homályból előkerüljön. Az újabkori kincsek már jobban vannak biztosítva. Múzeumok őrzik a művészek remekeit. Vajha méltányolná a köznép is ez intézmény nagy fontosságát s egyes előkerült műtárgyakat, a helyett, hogy szobájá-ban lángra vetné, behelyezné a régiségtárakba. Néha egyetlen írott okmány deríthet elmúlt század elfe-ledett eseményeire.

KÉPEINKHEZ.

Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

Ez év október hó 10-én a főváros határában nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek számos sérü-

léstől eltekintve, több emberélet is áldozatul esett. Egy teljes sebességgel robogó gyorsvonatot a váltóór a «tilos» jelző daczára, bebocsátott egy vágányra, melyen egy tehervonat közeledett. A két szembe jövő vonat összekötözése folytán a mozdonyok és számos kocsi roncsosá zúzódttak és a kocsikban ülő megsérült utasok sikoltozása és rémes jajveszékése töltötte be az úrt. Borzasztó látványt nyújtott a katasztrófa színhelye, mely még az erősebb idegzetű embereket is megráztta. A mentési munkákat csak percek elteltével vette kezdetét és csak akkor foganasítottattott teljes erővel, midőn a mentők a helyszínére érkezve a sérülteknek az első segélyt nyújtották. A váltóórt a rendőrség letartóztatta.

HIREK.

Megtámadott csendőrök. Román András csendőrt október 5-én déltűn szolgálaton kívül az aradmegyei Ópécán egy táncmulatságon részt vevő román legények lefegyverzési szándékkal megtámadták. Román csendőr támadói ellen kardot használt és azok közül Siklován Jankut bal keze fején sulyosan, Trif Jánost pedig nyakán könnyen megsebesítette. A csendőr ködböbstől eredő könnyű sérülést szenvedett. — Október 13-án este nyolcz óra tájban a jásznagykun-szolnok megyei Kőtelek községben Zabos Ferencz, szolgálaton kívül álló próbacsendőr négy, az utczán daloló legényt csendre intett, kik ezért őt megtámadták. A próbacsendőr támadóival szemben kardot használt és azok közül Ozó János kötelki lakost életveszélyesen megsebesítette. Az a szolnoki közkórházba szállítottott. A nógrádmegyei Szécsény község vasúti állomásán október 15-én az ott szolgálatot teljesített Ivicz Ferencz csendőrt Szítár István varsányi lakos megtámadta. Ivicz csendőr Szítár ellen szuronyát használta és őt könnyen megsebesítette.

Egy lopással terhelt egyén öngyilkossági kísérlete. Dobriczi Lázár, lopással terhelt magyarokizsai lakos, október 17-én kikérdezése közben a magyarokizsai őrskapitányjának a nyakát sebkéssel elvágta. Életveszélyes sérülésebe a zentai kórházba szállítottott. Az ügy kivizsgálása folyamatban van.

Ellenszegülések. Október 13-án este Feller József csendőr cs. őrsvezető a somogy megyei Andocsón Ruszics László ottani lakos, ellenszegülővel szemben, szolgálaton kívül, kardját használta s őt sulyosan megsebesítette. — Sarudi Benjamin nagykalói őrsbeli őrsvezető október 17-én déltűn két órakor Kállosménjében Papp Ferenc ottani lakos, ellenszegülővel szemben kardját használta. Papp az okozott sérülésbe belehalt.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. J. 1. A tanfolyam akkor veszi majd kezdetét, ha az alkalmasnak találta szolgálata bebehivatnak. 2. Elhelyezést kap. 3. A fizetés a próbaidő alatt is jár.

Kivánság csendőr. Nem lehet.

Pierre. 1. A csendőr ilyen tanfolyamot nem halgathat. Különben is csak azokat veszik fel a tanfolyamba, a kik a megfelelő gyakorlati szolgálat mellett legalább nyolcz középsikoláról szóló bizonyítvánnyal bírnak. 2. Nem szabad viselni. 3. Igen.

4. Engedély kell hozzá. Lapunkba azonban minden csendőr írhat külön engedély nélkül is. 5. A kérdés nem elég világos. Irja meg érthetően, hogy mit akar, akkor erre is válaszolunk.

Sorsjegyekről. II. V. Az 5060—48. sz. magyar vörös kereszt sorsjegy már régebben ki lett huzva 13 koronával. A többi nem nyert. — **Darányi őrmester.** A 6772—19. sz. Bazilika sorsjegy 13 koronával már régebben kibuzott. A többi nem nyert. — **B. Gy. jőrm.** A 3786—036. sz. Bazilika sorsjegy már régebben kibuzott 13 koronával. A többi nem nyert. — **J. J. jőrm.** Medgyes, F. S. Csiki őrsvezető, Cs. Cs. őrm., **Őrs Bástóváros, Tóth őrsvezető** Bolya, L. G. Teke, Koma csendőr, **Tóth őrsvezető** Polgárdi és **B. F. jőrm.** Facset. Sorsjegyeiket eddig nem huzták ki.

L. Gy. őrsvezető. Ha a május 1-én eszközlött becséls alkalmával a még be nem fizetett 49 kor. 35 fillért tartozása vagyonként lett felvéve, akkor a 60 koronában megállapított alapfoktól felül 1 kor. 05 fillért levonásául azt, vagyis 48 kor. 30 fillért, befizetni tartozik.

A. Á. cs. cs. őrsvezető. Verseket nem közlünk.

P. csendőr. Olyan állami tanintézet, mely polgári szülők árvaiknak nevelteséről gondoskodna, Magyarországon nincs. Van azonban alapítványi, törvényhatósági és községi szeretet- és árvaházak, a melyek félárvaikat is befogadják, de hogy ez irányban önnök utbaigazítást adhassunk, tudnunk kellene, hogy a gyermekek amlja hová való illetőségű és gyermekei hol születnek.

R. P. Közleménye, ha alkalmasnak bizonyul, a lapban közölve lesz. A törzserőrmesterjelöltet rangsorozati listájából töröltették s most egyikben sincs felvéve.

Sz. S. őrsvezető. Ha a közvagyon gyarapodott, az alapfokkének emelése mivel sem indokolható, hanem így esetben a betét leszállítása kérelmezhető.

P. J. cs. cs. őrsztb. B. Gy. csendőr, Sz. L. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

M. P. csendőr. Ha a forgalomból kivont pénznek megkísérelt kiadásánál a szándékosság meg nem állapítható, akkor a hamispénz forgalomba hozatalának vétsége sem foroghat fenn és így esetben semmiféle eljárásnak nincs is helye. A pénzdaráb tulajdonosától el nem kobozható.

Tekei csendőr. 1. A második keskeny karpaszcsony — mint minden további szolgáló altszónak — ugy önnök is a hatodik tényleges szolgálati év befejezése után lesz illetékes. 2. A végkielégítési összeg megállapításánál csak a csendőrségnél eltöltött szolgálati idő vétetik figyelembe. A 3-ik kérdése teljesen érthetetlen.

N. D. járáserőrmester. A szolgálattal kapcsolatos kérdéseknak az ön által óhajtott irányban elbírálásra nem vagunk illetékesek. Kérje a szarnyparancsnokság döntését.

J. I. őrsvezető. Lapunk mult számában annak közöltük.

MI. 4. járáserőrmester. 1. Az áthelyezése annak idején a rendeleti közlönyben, a honnan különben ez irányú adatainkat venni szoktak, nem volt tárgyalva, annak a lapban való tárgyalása most pedig már nem időszerű. 2. Jutalmaztatását, a kerületi parancs alapján, lapunk máj számában közöljük.

Ó. D. őrmester. S. Gy. őrsvezető 394 kor. évi nyugdíjjal 1907. okt. 1-ével az állandó nyugallományba helyeztetett, tartózkodási helye: Feketehalom.

R. I. őrsvezető. A kérdézet állás, vett értesülés szerint, már be van töltve. Tudományegyetem Budapesten csak egy van. A rector emleke: nagyságos; hacsek valami más czime nincs, pl. udvari tanácsos, belső titkos tanácsos, mely esetben méltóságos, illetve nagyméltóságú megszólítás illeti.

Bácskai őrsvezető. 1. Mulasztás — mert olyan fenn forog — senkit, hanem a közvilágító keletkezett tűz által okozott kártért a felelősség azon vállalatot terheli, melynek a szikrárt szórt mozdony tulajdonát képezi. 2. Megszakítást képez, azonban hosszabb és eredményes szolgálat után való nyugdíjazás esetén, királyi kegyelemből, ily rövid tartam megszakítástól esetleg eltekintenek. 3. A szolgálati szabályzat I. rész 107. pontjának 3. bekezdése szerint, a figyelmeztetés megelőzi az intést, az intést követi a fenyegetés, tehát a figyelmeztetés és intés egymást követő legenyhébb figyelmi eszközök.

S. S. I. A hálazól, nézetünk szerint, a könyvébe bevezetett segédjét nem köteles, csak jogosult magával vinni s ha őt — a mint azt az adott esetben is látjuk — otthon hagyani kénysezzük, a könyvéből töröltetni sem tartozik, mert hiszen az otthonhagyás kénysekre megkülönböztetéssel együtt fognak hálazni; de viszont a hálazónak nem áll jogában, hogy eselődik könyve alapján más egyént vigyen magával segédként, mint a ki a könyvébe bejegyezték van. 2. és 3. A teljesítésnére néve agyalt kélt felhívásokkal, a II. szolgálati utasítás 29. §. 1. bekezdése értelmében járjon el.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsök felállítása.

Számítalány.

Mennyi pénze volt mindegyik csendőrnök?

Megfejtési határidő: 1907 nov. 4.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk 41. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: »Polgári házasság«. — Betűrejtvény: »Kálapom szememre vágom«. — Számrejtvény: »32, 8«.

[illegible]

*A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet
Kosztolányi István orvosvezetőnek Palicsfürdőre elkül-
döttük.*

Az I. számú csendőrkerületben: Torda-Aranyos vármegye tordai járásában levő Magyarpeterd községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével;

az V. számú csendőrkerületben: a trencsényi szárny területén Trencsén vármegye bicsesei járásában lévő Trencsénmákó községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével;

a balassagyarmati járásban lévő Cserhátsurány községben 1 örsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új örs október 8-ával;

az esztergomi szárny területén Bars vármegye lévai járásában lévő Kiskálna községben 1 örsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új örs október 7-ével;

a nyitrai járány területén Nyitra vármegye nagytapolcsányi járásában lévő Nyitrasárfő községben 1 örsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új örs október hó 1-ével;

a VI. számú csendőrkörületben: Veszprém vármegye
devecseri járásában levő Noszlop községben 1 őrmester
és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs szeptember hó
25-ével; végül

Baranya vármegye dárdai járásában levő Pelmonostor községben ugyancsak 1 őrmester és 4 csendőrrel rendszerezített új őrs október 1-ével szolgálati működésüket megkezdték.

Örs lovasitása.

A II. számú csendőrkerület szerbeleméri gyalog őrsé-
lovasított.

Örsök áthelyezése.

Az I. számú csendőrkörület nagyenyedi szárnyához tartozó vládházai őrs október hó 1-ével Muzsinára;

a II. számú csendőrkörület temesvári szárnyához tartozó magyarszákosi őrs augusztus hó 6-ával Szinészegre, végül

a VIII. számú csendőrkörület nyíregyházai szárnyához tartozó máriapócsi örs október 1-ével Gyulájba helyeztettek át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Jónás András, m. kir. III. számú csendőkerületbeli csendőr, cz. őrsvezetőnek, egy embernek saját élete kockáztatásával a vízbeulástól történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet legkegyelmebben adományozni méltóztatott.

Athelyezetttek:

1907 október hó 16-ával:

1907 október hó 16-ával:
Buday Andor, I. számú csendőrkörületbeli főhadnagy,
dicsőszentmártoni szakaszparancsnok és

Szinde Gábor, IV. számú csendőrkörletbeli hadnagy, felsővisói szakasziparancsnok kölcsönösen.

Okiratilag megdicsértett:

a m. kir. I. sz. csendőrkörletbeli parancsnokság által:
Glaviczky Ferencz, cz. őrmester, makfalvi őrsparancsnok, 10 évi csendőrségi szolgálatát alatt úgy a közbiztonság terén kifejtett eredményes működéséért, mint általában minden irányban tanusított előnyös magatartásáért;
Sebeslyén Imre csendőr egy véletlenségből a kutba esett és éleveszélyes helyzetbe került nőnek kimentésénél tanusított odaadó és elszánt magatartásáért;
 a m. kir. V. számú csendőrkörletbeli parancsnokság által:

Imre Zsigmond őrsvezető, mert a folyó év folyamán Pozsony város, továbbá a cseklézi és szempezi őrskörletek területén majdnem napirenden volt távbeszélő bronzhuzal lopások tettesét 207 óráig tartó észszerű, buzgó és fáradságot nem ismerő nyomozás során kiderítette, s azt elfogva, az orgazdák fejletlené mellett az igazságszolgáltatás kezébe juttatta;

a m. kir. VI. sz. csendőrkörletbeli parancsnokság által:
Garabí János csendőr, mivel folyó évi július 7-én a csáktornyai vasúti állomáson, — hol csak egyedül volt szolgálatban — egy több főből állott tüntető csoporttal szemben katonás bátorsággal és erélylyel kellő pillanatban fellépett s körültekintő és higgadt eljárásával annak több tagját őrizet alá vette és az illetékes hatóság elé állította.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. V. sz. csendőrkörletbeli parancsnokság által:
Szabó Géza csendőr cz. őrsvezető, mert a folyó év folyamán Pozsony város, továbbá a cseklézi és szempezi őrskörletek területén majdnem napirenden volt távbeszélő bronzhuzal lopások tettesének 207 óráig tartott fázasztó kinyomozásánál járőrvezetőjét hathatósan támogatta;

a m. kir. VI. sz. csendőrkörletbeli parancsnokság által:
Varga Ferencz próbacsendő, mert egy többrendbeli lopás és rablás elkövetésével gyanúsított és konok tagadásban volt egyént, ügyes, tapintatos és célszerű beszélgetés, illetve kikérdezés közben beismerő vallomásra birt és így az eredmény teljes sikerét biztosította.

Köszönetnyilvánítás.

Az V. számú csendőrkörletbeli parancsnokság a komáromi, esztergomi, dunaszerdahelyi, deáki, ligetfalui, nemesócsai, udvarnokai, nyitrai, szempezi, galgóczi, gutai, tatai, nagytapolcsányi, nagygyimendi és nagyrippényi őrsök parancsnokainak és legénységének, a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett buzgalmaért, teljes megelégedésének kifejezése mellett köszönetét nyilvánította.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminister ur folyó évi szeptember hó 19-én kelt 102872/V.b. számú rendeletével a közbiztonsági szolgálat terén elért szép eredményeikért:

Albert János, *Harai* Tamás, *Magyar* János, *Juhász* András járásőrmesterek és *Losonczy* Márton őrmester részére 50—50 korona; *Oneth* Károly, *Hajzer* János cz. őrmesterek, *Hári* József I., *Kolozsvári* Lajos, *Szalai*

Mihály és *Simon* János őrsvezetők részére 40—40 kor.; *Pataki* András őrmester, *Horváth* Ferencz I. cz. őrmester, *Hankó* János őrsvezető, *Petrovits* Péter cz. őrsvezető, *Pass* János, *Hrivnák* János, *Belédi* István, *Klotz* Károly *Lacza* Adolf csendőr cz. őrsvezetők, *Szabó* István III., *Ondrák* Vendel, *Koronczai* József, *Hilák* Ferencz és *Koltay* Ferencz csendőrök részére pedig 30—30 korona pénzjutalmat engedélyezett.

Előléptettek:

1907 október hó 1-ével:
Tóth Ignác, IV. számú csendőrkörletbeli cz. őrsvezető, II.-od altiszt őrsvezetővé;

Az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:
 a m. kir. III. számú csendőrkörlet állományában:
Madaras Sándor, *Balogh* Márton, *Kiss* Albert és *Takács* Sándor csendőrök, és

a m. kir. IV. számú csendőrkörlet állományában:
Kari Venczel, *Veszprémi* Mihály, *Rózsai* György, *Flóra* Mihály, *Kótyuk* István, *Zsik* Ábrahám, *Kovács* József, *Gyujtó* József és *Kovács* Antal csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetők.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkörlet állományában:
Vida Albert őrmester, *Perint* Józsefával, 1907 október hó 5-én, Sasmosújváron.

Magyar András cz. őrmester, *Jakó* Máriával, 1907 október 6-án, Nagyfalu.

Szente János cz. őrmester, *Esztyolyka* Verával, 1907 szeptember 23-án, Torján.

A m. kir. III. számú csendőrkörlet állományában:
Balla Mihály cz. őrsvezető, *Kendeffi* Arankával, 1907 szeptember 25-én, Ócsán.

A m. kir. IV. számú csendőrkörlet állományában:
Csorbá János cz. őrmester, *Monoki* Juliannával, 1907 április 6-án, Miskolcon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a titeli kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb nyelv ismerete. Gépirásban való jártasság. Négy közbiztonsági osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az ujvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi november 5-ig.

Egy rendőri állás Pancsova városnál. Fizetés 720 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb nyelv ismerete. Probáldó. Kérvények Pancsova város polgármesteréhez 1907. évi október hó 31-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a csikszeredai kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszeredai kir. ügyészségnél 1907. évi november hó 7-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a nagybereznai m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Ruhailletmény 60 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Ruthén nyelv ismerete. Kérvények az ungvári m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1907. évi december hó 10-ig.